

על 'אהבת ציון וציונות אצל יהודי אפגניסטן' שוחח ההיסטוריון והסופר בן-ציון יהושע-רז . הוא סיפר כי משא נפשו של היהודי האפגני הייתה תמיד 'ירושלים' – מונח שחבק בתוכו את ארץ ישראל כולה. מגיל רך למדו התלמידים עברית והוכשרו להתפלל ולקרוא בחומש. רבני העדה חיברו ספרים בלשון העברית, שהודפסו בירושלים. מולא יוסף מלמד גרג'י מציג בפירושו לתהילים משנה ציונית מסודרת, שמסקנתו היא שמתוך הסבל של ארץ ישראל הנפש מזדככת ומחזקת את האמונה באל. מילדותם שרו בני העדה פיוטים עבריים שבהם תפילה לקץ הגלות, לקיבוץ גלויות, לביאת המשיח, לבניית המקדש וחידוש הקרבנות. מאמצע המאה ה-19 עולים רבים לרגל ונקשרים לארץ ישראל ועד מהרה הם מתיישבים בארץ.

הפעילות הציונית מוצא ביטוייה בהפצת השקל הציוני. האיגרות שהם משגרים לארץ מצביעים על ידיעתם המופלגת בעברית מודרני, על אהבת לארץ ועל כמיהתם לעלות אליה.